

ELS DRETS DE CIUTADANIA

Els drets de ciutadania són inherents a l'esperit humà. Tot home lliure pot exercir aquests drets que li són consubstancials, perquè són l'essència de la pròpia personalitat. El dret a poguer fer lliure ús de la pròpia llengua, el de practicar la pròpia religió, el de formar-se una cultura, el d'emprar les facultats individuals de la manera més adient a les pròpies conviccions, aquests drets que afecten a l'esperit de l'home, són els de ciutadania. Per a fer-ne ús, cal llibertat. Per a exercir-los, és necessària l'absència de prohibicions. Quan aquestes es produeixin—i sols poden ésser produïdes per la força—la qualitat del ciutadà minva a mesura que aquelles augmenten, fins que aquell arriba a quedar esclau de la força. Llavors és quan la ciutadania queda opresa per la tirania.

Perquè són, precisament, drets de l'esperit, són compatibles amb tota classe de govern. Dins la República, la Monarquia, la Federació, dins les més diverses classes de govern hom pot exercir els drets de ciutadania. Aquests, per ells mateixos, no poden plantejar cap problema polític, perquè la seva jurisdicció està fora de la d'aquella. Només en el cas d'una extralimitació política d'un govern fora del propi terreny—per altra part arbitrària i il·legal—, els drets de ciutadania poden semblar incompatibles. Llavors és quan aquest govern, atribuïnt-se unes funcions extrapolítiques (passi el mot) i abusant de la força i del poder, obra, sense donar-se'n compte, (o adonant-se'n) contra la Pàtria, contra la Nació o contra l'Estat. I és empresonat, castigat, etc., el que vol exercir els propis drets naturals. Al restablir-se la justícia—si aquesta justícia ho és en essència i veritat—deuria alliberar-se instantàniament al pres que ha usat dels seus drets de ciutadà durant aquell règim il·legal de govern, perquè del contrari continuarà part—i molt important—d'aquella injustícia, i, en canvi, hauria de jutjar-se severament aquell govern que ha atemptat contra la pau, la tranquil·litat, el benestar, la llibertat i la prosperitat del país.

Per això hem dit que els drets de ciutadania sols poden exercir-se dins un règim de llibertat, i, amb aquesta, són compatibles amb qualsevol forma de govern. I qui s'apropria de la llibertat del poble, és tirà.

Les Nacions—o les petites nacionalitats, si voleu—que estan sota el domini d'un Estat poden sentir-se cohibides en demostrar la seva personalitat o en manifestar externament el seu esperit per medi del lliure exercici, pels seus habitants, dels drets de ciutadania, ja que l'Estat, egoista i insegur per quant és una organització superficial, al revers de la Nació, que és natural, intentaria ofegar aquell esperit per afectar—i aquesta és la falsa raó que donen els homes errats o erronis—a la unitat de l'Estat. Llavors la tirania quedaria altra volta evidenciada. I tot plegat recauria en perjudici de la col·lectivitat, per causa de l'opressió.

Per això avui, després de les ensenyances de la gran guerra i, entre nosaltres, de la passada Dictadura, trobem ridícul, antinatural, antipolític, erroni i faltat de la tàctica més essencial el fet de mermar o de limitar els drets de ciutadania—per altra part il·limitables—, i que, si algú en surt perjudicat, és el propi a qui es vol beneficiar. I si aquests es limiten, no per aquella feble raó de la unitat, sinó per a salvar certes coses terriblement compromeses i individuals, no per això deixaran d'ésser més compromeses i més febles. Contra aquests drets naturals hom només pot anar-hi a estavellar-s'hi.

Avui anem veient com els Estats que accepten les manifestacions de l'esperit ciutadà i les afavoreixen obertament són els que esdevenen més forts perquè aprofiten les veritables forces vives, que no són les imposades, les reglamentades, sinó les perennes, les de l'esperit.

Per això, com a principi elemental, cal que, com a catalans, demanem la llibertat necessària per a exercir els nostres drets de ciutadania que ens foren negats sota pena de càstic. I a més, com aimants de la llibertat, que siguin alliberats els que en feren el seu ús de defensa dels mateixos. Mentre no ens garanteixin, mentre no ens tornin aquests drets, s'agreuaran les situacions. Justícia i Llibertat, a mitges, no són ni Justícia ni Llibertat.

Cal tenir en compte, però, que si bé els drets de ciutadania són essencials per a la nostra reconeixença de ciutadans d'un poble, no basten per ells sols a garantir el nostre dret com a homes. Som ciutadans d'un poble, però som, també, homes del món.

Josep M.ª Plans

Aquest número ha passat per la censura governativa

Comentaris

XXII

Desvetllament

Després del esfondrament de la Dictadura que ha vingut, àdhuc més ràpid del que hom pensava, el poble, desitjós de conquerir els drets que en mala hora se li havien usurpat, ha despertat, amb un sa encoratjament, per retornar, sense entrebancs, a la plena ciutadania.

Es bo de veure com tots els pobles, que fins avui havien suportat, sense replicar, l'imposició de despeses exorbitants, es disposen a regular aquestes disbauxes i demanar comptes als que, sense el consentiment popular i sense com va i ni com costa, havien administrat el fons comú.

Ha arribat ja l'hora d'aquests plenipotenciàries de l'administració pública, i han de desaparèixer per no tornar mai més. Seria una follia que volguessin

pretendre-ho i el poble ho consentís.

Políticament, i àdhuc religiosa, hi ha tantes coses a liquidar que passaran molts més anys del que ha durat la Dictadura per poder anivellar el d'abans; i algunes, malgrat tots els bons desigs, difícilment podran reparar-se, almenys a casa nostra.

No hem pas de defallir davant aquest espectacle, el patriotisme ha fet i pot fer miracles i en poc temps, amb aquest esperit enfortidor, podem tornar les coses en el seu lloc.

Aquests anys, però, d'absència ciutadana han d'obrir-nos una escola permanent d'experiència, perquè no torni mai més aquella imposició vergonyosa per un poble civilitzat.

Hem de tenir en compte abans que tot les claudicacions que, dissortadament, hem vist en el temps passat. Aquests desertors no ens poden merèixer confiança, s'han lliurat, ben conscientment, durant més de sis anys, als

que contrariaven el nostre poble com s'ha ben palesat amb aquest moviment general de protesta ciutadana que ha avergonyit als més encantats de la Dictadura.

Hem de rectificar una vegada més els nostres ideals propulsors del veritable engrandiment d'un poble i reivindicar els nostres drets, novament ultratjats, i aparèixer a la vista pública el que ha estat arreconat com un signe d'ignomínia. Serà, això, una base de mútua intel·ligència i un canvi de confiança per mantenir lliurement la normalitat ciutadana.

Ademés, en aquest desvetllament popular, tenim d'encloure-hi els exiliats, els perseguïts. És un acte de justícia que demà ens en podrien fer retret. Recordem-nos-en també de les hores d'angoixa que han passat ells i llurs famílies.

Ausa

Demà

DIARI DE MATARÓ

publicarà un article escrit expressament per

ALFRED GALLARD

títol

Per tal que les culpes no sien esborrades

Per la família de Martí Vilanova

La Societat Iris ha iniciat una subscripció a favor de la vídua i fill de Martí Vilanova, desterrat per la Dictadura i mort a París fa pocs dies.

8.ª llista

Suma anterior	346'00 Ptes.
J. Colomer Visa	5'00 >
J. T.	1'00 >
Emili Castro	2'00 >
Simó Bonany	2'00 >
Joaquim Damon	3'00 >
Josep Barrera	2'00 >
Sebastià Casanovas	1'00 >
Jaume Serra	2'00 >
Manuel Viladevall	2'00 >
Joan Arañó	5'00 >
Antoni Marfà	5'00 >
Marçal Trilla	5'00 >
Josep Viladevall	5'00 >
Rosend Pich i Salarich	5'00 >
Antoni Gualba	25'00 >
Vicens Esteva	2'00 >
Emili Oiler	2'00 >
Joan Pagès	2'00 >
Rita Ros	1'00 >
Francesca Ros	1'00 >
Vicens Bartra	1'00 >

Suma i segueix . . . . . 425'00 Ptes.

Continuen rebent-se donatius a la Societat Iris.

Libres i revistes

Col·lecció blava

Blau, rosa i blanc són els tres colors amb que són designades, si fa no fa de sempre, les novel·letes per a posar a totes les mans.

No cal escamotejar, però, que les més de les vegades, l'aplicació d'algun d'aquests colors a una novel·la, és feta en un sentit pejoratiu. És que això equival a negar circulació a aquest gènere? No; no és contra el gènere que va adreçat generalment el blasme. És, més aviat, contra la realització.

Afer simplement industrial, gairebé sempre, no ha caigut en mans prou hàbils. Tota la producció blava, rosa o

blanca, s'ha limitat a la repetició d'uns mateixos tipus, que gairebé mai no són aptes per a la bonesa, a causa de llur infelicitat. Ha insistit en unes mateixes escenes, dites sense gràcia, i era precisament la gràcia d'expressió allò que podia salvar-les. A més, s'ha distingit sempre per una descurança, si fa no fa absoluta, de l'estil.

I bé: «Col·lecció Blava» aspira a fer prestigiosa l'aplicació d'aquest color a una novel·la. Cercarà, per aconseguir-ho, totes les garanties. Vol donar-hi la màxima dignitat literària. L'interès nu, l'emoció autèntica, són ben compatibles amb la finor d'esperit i amb la puresa.

Com aconseguirà tot això la «Col·lecció Blava»? Mentre la nostra producció no sigui nodrida d'aquest gènere, triarà, amb una selecció exigent, obres foranes. La concessió de drets de algunes col·leccions estrangeres, li permetrà la tria i la publicació successiva de temes i d'autors ben diversos.

La traducció al català, serà feta amb totes les garanties. En el moment actual de depuració lingüística, servir llibres gramaticalment incorrectes a la nostra joventut, fóra imperdonable.

Pensant en les mans a què va adreçada, «Col·lecció Blava» cal que sigui amable de presentació. Tindrà, doncs, com li escau, impressió neta, paper excel·lent i dibuix amb colors a la portada.

Companya de viatge i de coixí, lectura de diumenge a la tarda, esbargiment amable en les hores de tedi, «Col·lecció Blava» pot entrar a totes les llars i pot ésser ben acollida per totes les mans.

Podriem estalviar-nos aquests mots de presentació. «Col·lecció Blava» prou que sabrà guanyar-se ella sola, l'amistat de la nostra joventut.

Els volums que apareixeran primerament són: «L'amor perdona», d'Eve Paul Marguerite; «Quan el cor vol...», de Charles Folyé; «Un secret», de Gyp; «Remordiment», de Jeanne de Colomb i «Com un somni», de Trilby.

Traduiran les obres de «Col·lecció Blava», R. Fontalba, Domènec de Bellmunt, Maria Perpinyà, Melcior Font, Joan Povill i Adserà, Alfred Gallard, J. Massó Ventós, Rossich Català, Marçal Trilla i d'altres.

El volum primer sortirà el dia 15 de març i els altres aniran sortint, amb tota regularitat, el dia quinze de cada mes.

Conferències Quaresmals a les Escoles Pies de Sta. Anna

Les conferències apologetiques que anualment organitza l'Associació d'Antics Alumnes de les Escoles Pies, a l'Església de Santa Anna durant la missa d'onze dels diumenges de Quaresma aquest any les donarà l'il·lustrat escolapi Rnd. P. Espiritidó Durán.

Els temes que desenvoluparà són els següents:

1er. diumenge—La Església: Noció i Extensió.

2on. diumenge—La Església: Finalitat i utilitat.

3er. diumenge—La Església: Origen: els Apòstols.

4.ª diumenge—La Església: El Papat—Cap visible.

5è. diumenge—La Església: La Veritadera Iglésia.

6è. diumenge—La Església: Infalibilitat de la Església.

Donada l'importància d'aquests temes i la reconeguda il·lustració del P. Conferenciant, és de creure que seran molts els oients de les dites Conferències.

De Música

Associació Obrera de Concerts
Fundador: Pau Casals

L'Associació Obrera de Concerts, d'acord amb l'il·lustre Mestre Lamote de Grignon, ha organitzat un concert de caràcter extraordinari, per la benemèrita Banda Municipal de Barcelona, el qual se celebrarà el diumenge dia 16 del mes que som i serà exclusivament pels socis de l'esmentada Associació.

La valuosa i entusiasta col·laboració que l'obra de cultura musical de l'Obra Obrera ha meregut sempre del Mestre Lamote de Grignon, i l'interès del programa en el qual figuraran primeres audicions d'obres originals i transcripcions per a Banda, donen un relleu excepcional a aquest concert, més detalls del qual seran donats en notes successives.

Amics del Teatre

La sessió d'anit en el Clavé

Com un altre èxit es pot apuntar la IV sessió dels «Amics del Teatre», celebrada anit en el Teatre Clavé. La Companyia de Carme Diaz representà ben acuradament la comèdia de Berr i Verneuil, adaptada per Josep Joan Cadenas i Enric F. Gutierrez Roig «Mi mujer es un gran hombre» i el públic quedà força satisfet.

Es clar que si haviem de fer consideracions més enllà de l'epidermis trobaríem que l'obra representada no és res, sinó un d'aquests artificis que saben tan ben muntar els autors francesos amb quatre canyes i uns draps, i que si les examineu, en el fons totes són iguals. La gent hi riu de bona gana, passa una estona agradable perquè no l'obliguen a reflexionar, consent totes les absurditats per grotesques i inversemblants que sien mentre la distreguin. Frivolitat, superficialisme, rialles: heu's aci el contingut d'aquestes obres que passen pels cartells com meteors, s'hi aguanten uns quants dies, i després desapareixen per sempre més. Ja han complert llur obligació de distreure el públic i s'han fet velles tot seguit. Després ningú no se'n torna a recordar, a vegades ni del títol.

Però el públic d'avui prefereix aquestes produccions a les que tenen profunditat. La vida moderna exigeix que el Teatre sia un passatemps sense gaires complicacions. Així, els autors ens presenten obres com aquesta de Berr i Verneuil «Mi mujer es un gran hombre», inversemblant, absurda, amb puntes de fina ironia sovint, a estones agudíssima o grotesca i quan la representació s'acaba observeu que els espectadors surten satisfets i fent comentaris elogiosos de la comèdia que acaben de

—¡Com creix el vostre fill, senyora Smith!

—Sí. Aviat ja podrà treballar i fer vaga com son pare.

De Smith's Weekly, Sydney.

E. MASCLANS

Cofessionari dels productes «VICTORIA» de la casa JOSEP CREUS SELVA, S.A. de Barcelona

Ga'etes - Xocolates - Confits
Licors - Cafés

CARMELS
Assortit seleccionat
"CARNAVAL"
a 3 ptes. quilo

Sant Cristòfor, 19 - Mataró

CALLOS
No se lamenta V. de tener sus pies destrozados. No achaque a sus callos lo que solo es obra de su incuria. El que tiene la cara sucia es porque no se lava. El que tiene callos, juanetes, ojos de gallo y durezas, es porque no usa el patentado
UNGUENTO MAGICO
que en tres dias los extirpa totalmente. Pídalo en farmacias i droguerías, 1'60. Por correo, 2 ptas.— FARMACIA PUERTO, Plaza de San Ildefonso, 4 - Madrid.

: IMPREMTA MINERVA :
PER A MODISTES: Maquinetes amb els seus fístons; Albums de lletres; Paper de calcar de tots colors i tinta per a marcar roba.

Notes Religioses

Sants de demà.—Sant Joan de Déu, fd., Patró de malalts i d'hospitals; Sant Julià, arquebisbe de Toledo, i Santa Erènia, mr.

QUARANTA HORES

Demà acaben a les Tereses en sufragi de l'ànima de D. Josep Goday i de la seva esposa (a. C. s.); exposició a les 7; a dos quarts de 9, ofici i reserva a les 6 del vespre.

Basilica parroquial de Santa Maria.
Tots els dies feiners missa cada mitja hora, des de les 5 a les 9, la última a les 11; a dos quarts de 7 del matí, trisagí; a les 7, meditació; a dos quarts de 8 mes de Sant Josep; a les 8, novena de la gràcia a Sant Francesc Xavier. Vespre, a les 7, rosari i Via-Crucis a la capella dels Dolors i repetició del mes de Sant Josep.

Demà, a les vuit del matí, missa de l'I. Cor de Maria. A les vuit del vespre, Felicitació Sabatina per la Congregació Mariana.

Parroquia de Sant Joan i Sant Josep.
Tots els dies, missa cada mitja hora, de dos quarts de 7 a les 9.

Demà, a un quart de vuit del vespre, estació de la Butlla i Corona Carmeliana.

Moviment de població

Naixements

Dia 25.—Anna Pou Pujol; Jordi Badia Diví; Joan Ruiz Carles; Montserrat Castany Miró.

Obituari

Dia 22.—Rosa Roca Solà, 72 anys, Cuba, 24; Antoni Pollina Rafecas, 85 Cementiri, 2; Vicens Cateura Lluñés, 63 anys, Hospital, 17.

Dia 24.—Dolors Roca Gimeno, 87 anys, Reial, 472; Josepa Ferrer Mora, 41 anys, Convent Caputxines.

Dia 25.—Josep Garcia Forés, 81 anys Fra Lluís, de Leon, 87; Joaquina Bordoy Pi, 67 anys, Sant Francisco, 18-2.

Impremta Minerva.—Mataró

La T. S. F.

Unión Radio Barcelona EAJ1.
349 m. 20 kw., 859 kiloc.

Divendres, 7 de març

20'30: Obertura de l'Estació. Curs elemental de francès, a càrrec del professor natiu Monsieur Martin. — 21'00: Campanades horàries de la Catedral. Servei meteorològic de la Diputació Provincial de Barcelona. Cotitzacions de monedes i valors. Tancament del Borsí de la tarda.—21'05: Intercanvi internacional de programes amb la retransmissió d'un concert des del Conservatori de música. — 22'00: Notícies de Premsa. Informació d'actualitat referent a l'Exposició de Barcelona.—23'00: Tancament de l'Estació.

Dissabte, 8 de març

11'00: Campanades horàries de la Catedral. Part del Servei Meteorològic de la Diputació Provincial de Barcelona. 13'00: Emissió de sobretaula. Tancament del Borsí del matí. Sextet Radio. Informació teatral i cinematogràfica. Informació d'actualitat referent a l'Exposició de Barcelona.—15'00: Tancament de l'Estació.—17'30: Obertura de l'Estació. Tercet Ibèria.—18'00: Cotitzacions dels mercats internacionals i canvi de valors. Tancament de Borsa. Notícies de Premsa.—19'00: Tancament de l'Estació.

ANISSATS - LICORS - XAROPS
ORXATES

Antoni Gualba

Santa Teresa, 30 MATARÓ

Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de Mataró

Ha ingressat aquesta setmana la quantitat de 154.488 ptes. 00 cts. procedents de 404 imposicions.

S'han retornat 99.425 ptes. 73 cts. a petició de 108 interessats.
Mataró, 2 de març de 1930.

El Director de torn,
J. Arenas

Les cures meravelloses de la Clínica Portal de l'Angel, 36, Barcelona, són degudes, a més del MT. ASUERO, a l'us dels aparells VIOLETA que treuen a l'acte tot dolor i curen radicalment tota enfermetat, deformació o llaga

Mobles Josep Jubany

Riera, 53 - MATARO - Barcelona, 9

Dormitoris senzills	des de	295 Pessetes
» amb armari lluna.	» »	400 »
» » » de dues llunes » »	» »	600 »
Menjadors des de	» »	250 »
Despatxos estil Renaixement	» »	475 »

Vendes al comptat i a terminis :: Facilitats en el pagament

Manufactura Ibèrica de Lamparas Eléctricas, S.A.

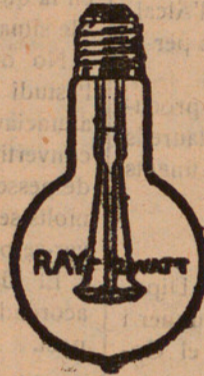
SUCCESSORA DE

Clavell Germans

Clares — Vidre blau
Opalina

FÁBRICA DE BOMBETES ELÉCTRIQUES

Ray 1/2 Watt

Preus de fàbrica

Venda: a la Fàbrica, Biada, 5
Lampisteria Bigay, Riera

Dipòsit de Barcelona: Rambla de les Flors, n.º 16, entreasci

Combustible "PANTERA"

PATENTAT

El de més rendiment i més econòmic

"Compañia General de Cabones"

Sant Antoni, 70

MATARÓ

FRANCISCO FABREGAS

SUCCESSOR DE L'ANTIGA — «CASA RECORDER» — FUNDADA EN 1774

Ofereix a la seva distingida clientela els seus articles de Joieria, Relotgeria i Optica
Enric Granados, 45 Mataró

Si necessita retratar-se per assumpte particular o comercial, pensi en la

Fotografia Amer Fill

Carrer Reial, 332

MATARÓ

LA RECONSTRUCTORA AMERICANA

Casa dedicada a les

Reparacions i neteja de les màquines d'escriure per difícils i delicades que siguin - Abonaments de neteja i conservació

La neteja de les màquines d'escriure és el factor principal pel seu bon funcionament i conservació.

PERE PARRA

Goya, 10-Tel. 72482

Barcelona

La casa que compta amb més abonats a Barcelona i a Mataró per realitzar els seus treballs amb tota cura i absoluta garantia.

SERVEI A DOMICILI